

SPECIFIKA ŽIVOTA S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM

Motto: Cesta k porozumění leží před námi.

Téma: Tělesné postižení – omezuje pohyb, ale někdy i vzhled a schopnost komunikovat

Cíl: Cílem hodiny je rozšířit a upřesnit znalosti žáků o tématu tělesného postižení, ukázat vhodné způsoby komunikace a odstranit zažitě předsudky pomocí vlastního prožitku. Po skončení výuky by žáci měli chápat, že:

- Tělesné postižení může mít různé příčiny (vrozené nebo získané úrazem či nemocí)
- Tělesné postižení může mít odlišné projevy (od vzhledu přes pohybové problémy a někdy i problémy v komunikaci)
- Tělesné postižení neznamena obvykle žádnou odlišnost v myšlení, vnímání nebo učení, člověk s tělesným postižením má stejná přání a touhy jako ostatní
- Lidé s tělesným postižením mohou normálně žít mezi námi, jen potřebují naši pomoc nebo speciální pomůcky
- Možnost lidí s tělesným postižením zapojit se do běžného života někdy omezují různé překážky, které je ale možné odstranit

Čas: 1 vyučovací hodina
(45 minut)

Pomůcky:

Kancelářská kolečková židle
Desatero pro správnou komunikaci
Děláme běžné věci jinak
Osobnosti mezi námi

Společná diskuse

Aktivita 1 (10 min.)

Počáteční diskuse zahrnující základní přehled o projevech a příčinách tělesného postižení, kompenzačních pomůckách usnadňujících běžný život a bariérách, které jej naopak mohou zkomplikovat.

Cíl

Vyučující zjišťuje míru znalostí žáků o tématu v rámci počáteční diskuse a doplňuje je dle potřeby.

Jak poznáte člověka s tělesným postižením?

Většina lidí si v souvislosti s pojmem tělesné postižení představí patrně někoho na vozíku nebo s berlemi v podpaží. Tělesné postižení souvisí s mnohem širší škálou projevů a patří sem i dlouhodobá zdravotní oslabení, která nemusí být navenek vlastně vůbec zjevná. Míra tělesného postižení je tedy u každého člověka různá (kvadruplegik, paraplegik, lidé po amputacích končetin, lidé malého vzrůstu apod.)

Znáte někoho, kdo má tělesný hendikep?

Kromě lidí ve vašem okolí i mnohé známé osobnosti mají tělesné postižení a i přes to jsou velice úspěšní ve svém oboru (viz. článek Osobnosti mezi námi).

Co může být příčinou toho, že člověk má tělesné postižení?

Postižení jsou buď vrozená (např. vrozené vady, rozštěpy lebky, páteře, nevyvinutí končetin nebo jejich částí, DMO – dětská mozková obrna) nebo získaná v průběhu života (např. deformity páteře, úrazy – zlomeniny, amputace, následky onemocnění – revmatismus, myopatie atd.).

Může člověk s postižením dělat stejné věci jako lidé zdraví?

Samozřejmě! I lidé s postižením normálně chodí do školy, do práce, sportují, nakupují, jezdí na dovolenou a dělají běžné věci jako všichni ostatní. Pomáhá jim v tom často upravené prostředí a množství kompenzačních pomůcek (viz. článek Děláme běžné věci jinak).

Těžké tělesné postižení (někdy v kombinaci s další vadou) může omezit život člověka natolik, že je značně či úplně závislý na péči někoho jiného.

Je naše škola bezbariérová? Jaké jsou případné bariéry pro člověka s tělesným postižením?

Bezbariérový přístup znamená přístup bez překážek. Člověk s postižením se tak může v daném prostoru pohybovat bez omezení, vše je mu bez problémů dostupné. Bariéry jsou často architektonické – schody, úzké dveře, vysoko umístěné předměty, obrubníky, nedostatečný manipulační prostor atd.

Překážky mohou být i v komunikaci – tělesné postižení může ovlivnit také řeč, které je pak těžší porozumět. Komunikaci ztěžuje i neochota, netrpělivost a mnohé mýty, které o postižení panují.

Bariéry okolo nás

Aktivita 2 (20 min)

Žáci hledají a sepisují bariéry, se kterými se běžně setkávají ve svém okolí. Následuje společné vyhodnocení.

Cíl

Uvědomit si, co všechno může vytvořit překážku pro člověka s tělesným postižením a že je někdy snadné ji odstranit.

Varianta 1: Žáci jsou rozděleni do skupin a sepisují, jaké bariéry jsou ve třídě/ve škole/po cestě domů. Hledají způsoby, jak je možné překážku odstranit.

Varianta 2: Dvojice žáků představuje vozíčkáře (na kolečkové židli) a jeho asistenta, který jej tlačí. Dvojice jde za dveře, kde vyučující zadá úkoly vozíčkáři – přijed' do třídy, rozsviť světlo, projed' mezi lavicemi, seber tužku ze země, napiš na tabuli své jméno. Ostatní žáci ve skupinkách sledují dvojici a sepisují, co všechno bylo pro vozíčkáře překážkou, co zvládl sám a co s dopomocí.

Příklad bariér ve třídě: práh ve dveřích, úzká ulička mezi lavicemi, tašky na zemi, vypínač ve výšce, nedostatečný prostor pro manipulaci s „vozíkem“, nešikovný asistent, ostych spolužáků nabídnout pomoc.

CHODCILIDE.CZ

info@chodcilide.cz

Obecně prospěšná společnost Sirius, o.p.s., Thunovská 12, 118 00 Praha 1, Česká republika

PROJEKT
NADACE
SIRIUS

Desatero pro správnou komunikaci

Aktivita 3 (15 min)

Žáci jsou rozděleni do 10 malých skupinek (dvojice, trojice), každá dostane na papírku jednu z deseti zásad správné komunikace s člověkem s tělesným postižením. Postupně každá skupinka přečte svou zásadu a vysvětlí ji. Vyučující doplňuje dle potřeby.

Cíl

Odbourat předsudky, nebát se komunikovat s lidmi s hendikepem a umět nabídnout vhodnou pomoc.

Příklad: „Tělesně postižení neznamena nemyslí“. Jasně, když si zlomím nohu, taky kvůli tomu nezhloupnu! Mýlný dojem často vychází z toho, že člověk s postižením špatně mluví nebo jsou jeho gesta a pohyby nepřirozené. To je však způsobeno oslabenou funkcí svalů či nervů, nikoliv nižším intelektem.

Vypracovala: Bc. et Mgr. Lucie Teresa Šultesová

Datum: 15. 4. 2015